

Vårt Dnr: E-20130122-1
Vår ref: Inger Svedmyr

Er referens: Ku2012/1365/MFI
registrator@culture.ministry.se
Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över: "Nya villkor för public service, SOU 2012:59".

Elöverkänsligas Riksförbund är en handikapporganisation som organiserar personer med funktionsnedsättningen elöverkänslighet.

Förbundet är medlem i Handikappförbunden som organiserar 39 handikappförbund. Förbundet har för närvarande ca 3000 medlemmar.

Enligt Miljöhälsorapporten 2009 från Socialstyrelsen är 3,2 % av den vuxna befolkningen elöverkänsliga. Det motsvarar över 300 000 personer. Cirka 0,4 % är svårt drabbade. Elöverkänslighet är en erkänd funktionsnedsättning och elöverkänsliga omfattas av "Från patient till medborgare – en nationell handlingsplan för handikappolitiken" antagen av riksdagen den 11 maj år 2000.

I FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som EU har antagit och Sverige ratificerat är det "universellt utformade samhället" en central utgångspunkt.

Tyvärr har det okritiska anammandet av ny teknik, det vill säga utbyggnaden av trådlös teknik, medfört en kraftigt försämrad tillgänglighet i hela samhället för elöverkänsliga de senaste 15 åren. Detta har skett trots att varningssignalerna har hopat sig såväl i form av forskningsrapporter som de drabbades erfarenheter.

Den 31 maj 2011 tillkännagav WHO:s cancerforskningsorgan IARC att de beslutat att klassificera radiofrekventa elektromagnetiska fält, som de långt tidigare gjort med lågfrekventa magnetfält, såsom "Class 2B carcinogen", det vill säga som möjligen cancerframkallande, i samma grupp som DDT och bly¹.

1 Meddelande om IARC:s (International Agency for Research on Cancer) klassificering av radiofrekventa fält inklusive de som kommer ifrån moderna kommunikationsutrustning och mobiltelefoner som möjligen cancerframkallande, länk till IARC:s meddelande:
http://www.iarc.fr/en/media-centre/pr/2011/pdfs/pr208_E.pdf

Europarådet uppmanade i sin Resolution 1815 ifrån 27 maj 2011² medlemsländerna att bland annat:

[...]

8.1.4. ägna särskild uppmärksamhet åt elöverkänsliga människor som lider av ett syndrom som medför överkänslighet mot elektromagnetiska fält och införa särskilda åtgärder för att skydda dem, inklusive att inrätta strålningsfria zoner som inte täcks av trådlösa nätverk;

[...]

På följande sidor anges våra synpunkter på utredningens förslag.

sida Underlag/referens med *kursiv* stil, våra kommentarer med rak stil

5 Att nå publiken

170 **5.6.1 Tillgängliggörande av företagens programutbud**

”Bedömning: Utöver de tillståndspliktiga sändningarna bör programföretagen själva bedöma var programutbudet ska tillgängliggöras baserat på publikens efterfrågan, publikens tillgång till olika distributionsformer och publikens tillgång till utrustning för att tillgodogöra sig utbudet.”

Digitalradiomottagare strålar på grund av sin konstruktion för mycket, och kan därför inte användas av flertalet elöverkänsliga. Däremot kan de flesta elöverkänsliga använda enkla analoga transistorradiosapparater (FM-mottagare) eftersom dessa har mycket lägre emissioner av elektromagnetiska fält.

Det är därför av yttersta vikt att FM-radion tillåts fortleva!

2 Europarådets Resolution 1815 (2011), The potential dangers of electromagnetic fields and their effect on the environment, Länk till originaltext:

http://assembly.coe.int/ASP/Doc/ATListingDetails_E.asp?ATID=11332

sida Underlag/referens med *kursiv* stil, våra kommentarer med rak stil

187 **5.7.3 Nya krav för tillgänglighetstjänster**

"Förslag: SVT och UR ska, genom särskilt regeringsbeslut, för samtliga programtjänster som sänds i marknät och via satellit åläggas krav på omfattningen av tillgänglighetstjänster. Detta ska göras i form av kvoter. Kvoterna bör minst uppgå till de kvoter som Myndigheten för radio och tv ålagt TV4.

Tillgänglighetstjänsterna ska hålla hög kvalitet och användbarheten av samtliga tillgänglighetstjänster bör utvecklas utifrån ett brukarperspektiv. Tjänsten talad textremsa bör ägnas särskild uppmärksamhet.

SVT och UR ska inte ha något kostnadstak.

Möjligheten till ansvarsfördelning i fråga om program om och för personer med funktionsnedsättning programföretagen emellan tas bort."

Förslaget är bra, men TV-utbudet måste även göras tillgängligt för elöverkänsliga.

Elöverkänsliga som inte kan ta del av TV-program därför att de inte tål strålningen från TV-apparater, datorer och mobiltelefoner av alla slag, måste ges möjlighet att få tillgång till utbudet på annat sätt.

En enkel lösning är att TV-stationerna ordnar så att man kan ringa ett telefonnummer och lyssna på ljudet från utsändningen via sin fasta telefon, på samma sätt som man kan ringa riksdagen och lyssna på debatten i kammaren ("Riksdagen Direkt").

309 **9.2.2 En kompletterande reglering i anslagsvillkoren**

Citat från avtalsvillkoren: "Det anges att det är nödvändigt att verksamheten, att producera och sända radio- och tv-program till allmänheten tillgängliggörs på olika plattformar. Utbudet ska utformas på ett sådant sätt att så många som möjligt kan tillgodogöra sig programmen. Försiktighet bör iaktas när det gäller satsningar på oprövad teknik eller teknik som inte alla lyssnare och tittare har tillgång till. "

Elöverkänsliga har oftast varken tillgång till TV, digitalradio eller internet.

Däremot har de flesta tillgång till FM-radio. Det finns idag ingen teknik som kan ersätta FM-sändningarna.

363 **11 Digitalradio**

Digitalradio är inte tillgängligt för elöverkänsliga (se även 5.6.1 på föregående sida). Analog FM-radio är den enda möjlighet som svårt elöverkänsliga har att ta del av nyheter, underhållning, samhällsinformation och VMA, Viktigt Meddelande till Allmänheten, som är ett varningssystem som används vid olyckor och allvarliga händelser, vid svåra störningar i viktiga samhällsfunktioner och vid krishantering i samband med extraordinära händelser, vid t ex större olycka.

Det är därför mycket viktigt att den analoga FM-radion behålls över hela landet!

sida Underlag/referens med *kursiv* stil, våra kommentarer med rak stil

378 **11.5 Tekniker för marksänd radio och frekvenser**

”Fortsatt användning av FM med internet som komplement PTS föreslår en utveckling av den analoga ljudrundradion i 87,5– 108MHz genom att fortsätta modifiera planeringsparametrarna för att öka utrymmet för programföretagen och därmed få en effektivare användning av radiospektrum. Detta skulle dock inte medföra att nationella sändningar blir möjliga för de kommersiella programbolagen, om inte frekvenser tas från annan användning. Med annan användning avses frekvenser som idag används av SR. PTS anser att FM-nätet precis som idag och i ännu större omfattning framöver kan kompletteras genom att en del av efterfrågan möts via internet. ”

Här instämmer vi helt med PTS uppfattning!

För Elöverkänsligas Riksförbund:

Per Segerbäck, Ordförande